

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OCHRONY ŚRODOWISKA, ZASOBÓW NATURALNYCH I LEŚNICTWA**

z dnia 4 kwietnia 1997 r.

**w sprawie szczegółowych zasad i warunków wykonywania polowania oraz obowiązku
znakowania.**

[Dz.U.97.35.215 z dnia 12 kwietnia 1997 r.]

ze zmianami z dnia 29 grudnia 1998 r. [Dz.U.99.3.19 z dnia 15 stycznia 1999 r.]
oraz z dnia 24 stycznia 2002 r. [Dz.U.02.13.127 z dnia z dnia 18 lutego 2002 r.]

Na podstawie art. 43 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (Dz. U. Nr 147, poz. 713 i z 1997 r. Nr 14, poz. 72) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe zasady i warunki:

- 1) wykonywania polowania przez obywateli polskich i cudzoziemców,
- 2) znakowania tusz łośi, jeleni, danieli, muflonów, sarn i dzików.

§ 2. Polowanie powinno odbywać się zgodnie z przepisami prawa, a także z zasadami etyki, tradycji i zwyczajów łowieckich.

§ 3. Określenie ilości, rodzaju i jakości zwierzyny, przeznaczonej do pozyskania podczas wykonywania polowania, następuje na podstawie zatwierdzonego rocznego planu łowieckiego.

§ 4. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) broni załadowanej - rozumie się przez to broń co najmniej z jednym nabojem umieszczonym w komorze naboju lub w znajdującym się w broni magazynku,
- 2) flance - rozumie się przez to skrzydło linii myśliwych zagięte w kierunku nadchodzącej naganki,
- 3) licówce - rozumie się przez to łanię z cielakiem, prowadzącą chmarę (stado jeleni) i czuwającą nad ich bezpieczeństwem,
- 4) myśliwym - rozumie się przez to osobę uprawnioną do wykonywania polowania,
- 5) naganiaczu - rozumie się przez to uczestnika polowania, którego zadaniem jest naganianie zwierzyny,
- 6) nagance - rozumie się przez to grupę naganiaczy współpracujących ze sobą,
- 7) pędzeniu - rozumie się przez to naganianie zwierzyny przez nagankę w kierunku myśliwych stojących na stanowiskach,
- 8) postrzałku - rozumie się przez to zwierzynę ranioną strzałem,
- 9) przystrelaniu broni - rozumie się przez to wyregulowanie przyrządów celowniczych, a następnie sprawdzenie na strzelnicy celności oddawanych strzałów,
- 10) przyspieszniku - rozumie się przez to urządzenie zmniejszające, przy oddaniu strzału, siłę oporu języka spustowego,
- 11) sokolniku - rozumie się przez to myśliwego wykonującego polowanie przy użyciu ptaka łowczego,
- 12) stanowisku - rozumie się przez to miejsce, na którym myśliwy oczekuje spotkania ze zwierzyną,
- 13) zwierzynie płowej - rozumie się przez to łośie, jelenie, danieli i sarny.
- 13a) zwierzynie grubej - rozumie się przez to zwierzynę płową, muflony i dziki.
- 13b) zwierzynie drobnej - rozumie się przez to zwierzynę niebędącą zwierzyną grubą.
- 14) drapieźnikach - rozumie się przez to lisy, kuny leśne, kuny domowe, tchórze zwyczajne, jenoty i norki amerykańskie.

15) otoku - rozumie się przez to kilkumetrową linkę, na której prowadzony jest pies ułożony do poszukiwania postrzałków.

Rozdział 2

Warunki wykonywania polowania

§ 5. Podczas wykonywania polowania myśliwy obowiązany jest mieć przy sobie:

- 1) legitymację Polskiego Związku Łowieckiego, a w przypadku cudzoziemców - dowód wykupienia polowania lub zgodę Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa,
- 2) pozwolenie na posiadanie broni myśliwskiej,
- 3) upoważnienie do wykonywania polowania indywidualnego wydane przez dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego - na polowaniu indywidualnym.

§ 6. 1. Do wykonywania polowania oraz odstrzału szkodników dopuszczona jest wyłącznie myśliwska broń palna, z której po maksymalnym załadunku można oddać najwyżej pięć pojedynczych strzałów; magazynek broni samopowtarzalnej może zawierać najwyżej dwa naboje.

2. Polowanie na zwierzynę grubą odbywa się, z zastrzeżeniem ust. 3, wyłącznie przy użyciu myśliwskiej broni palnej o lufach gwintowanych i kalibrze minimum 5,6 mm oraz stosowanych do niej naboju myśliwskich z pociskami półpłaszczowymi, które w odległości 100 m od wylotu lufy posiadają energię nie mniejszą niż:

- 1) 2.500 J przy polowaniu na łosie,
- 2) 2.000 J przy polowaniu na jelenie, danielę, muflony i dziki,
- 3) 1.000 J przy polowaniu na sarny.

3. Na zwierzynę, o której mowa w ust. 2, z wyjątkiem łosi i jeleni byków, dopuszcza się polowanie z broni o lufach gładkich, z użyciem myśliwskich naboju kulowych.

4. Do wykonywania polowania na zwierzynę drobną, z zastrzeżeniem ust. 5, używa się wyłącznie myśliwskich naboju śrutowych ze śrutem o średnicy do 4,5 mm.

5. Na drapieżniki można polować używając myśliwskich naboju śrutowych wymienionych w ust. 4 lub myśliwskich naboju kulowych wymienionych w ust. 2 pkt 3, z uwzględnieniem ust. 3, oraz naboju myśliwskich z pociskami pełnopłaszczowymi.

§ 7. 1. Do wykonywania polowania zabrania się używania celowników noktowizyjnych, termowizyjnych i laserowych oraz sztucznego światła.

§ 8. Przy wykonywaniu polowania należy stosować następujące zasady:

- 1) polowanie z psami lub naganką może odbywać się w okresie od pierwszej soboty przed 1 października do pierwszej niedzieli po 15 stycznia; ograniczenie to nie dotyczy polowania z psami na ptactwo łowne, z psami i naganką na lisy oraz poszukiwania postrzałka z psem na otoku,
- 2) polowanie przy użyciu sznurów, do których przywiązane są skrawki kolorowego materiału (fladry), może odbywać się tylko na lisy,
- 3) poszukiwanie postrzałka zwierziny grubej w obwodzie łowieckim, w którym myśliwy nie ma upoważnienia do wykonywania polowania, może odbywać się pod warunkiem zawiadomienia o tym dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego w ciągu 12 godzin od chwili podjęcia poszukiwań; poszukujący postrzałka może korzystać z pomocy psa prowadzonego na otoku,
- 4) myśliwy powinien poszukiwać, dochodzić i uśmiercić ranną zwierzynę możliwie szybko,
- 5) polowanie na ptactwo może odbywać się pod warunkiem używania ułożonego w tym celu psa, z tym że jeden pies powinien przypadać na nie więcej niż trzech myśliwych,
- 6) polowanie na zwierzynę grubą może odbywać się pod warunkiem zapewnienia udziału co najmniej jednego psa ułożonego do poszukiwania postrzałków,
- 7) polowanie na zające może odbywać się wyłącznie jako polowanie zbiorowe, przez naganianie zwierziny przez nagankę w kierunku co najmniej sześciu myśliwych.

§ 9. Podczas polowania nie strzela się do:

- 1) łani licówki,
- 2) zwierziny przy paśnikach, lizawkach, pasach zaporowych oraz punktach stałego dokarmiania, z wyjątkiem polowań przy nęciskach na dziki, lisy, borsuki, tchórze i kuny;

myśliwy powinien ustalić u dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego lokalizację nęcisk w obwodzie łowieckim,

- 3) zwierzyny z pojazdów mechanicznych i konnych oraz łodzi o napędzie mechanicznym z pracującym silnikiem,
- 4) zwierzyny znajdującej się w terenie odkrytym na szczytach wzniesień,
- 5) zwierzyny na ogrodzonych poletkach żerowych w okresie wegetacji uprawianych na nich roślin i w czasie udostępniania ich zwierzynie,
- 6) ptactwa nie będącego w locie, z wyjątkiem jarząbków, czapli i dzikich gęsi,
- 7) zajęcy pozostających w bezruchu w terenie polnym,
- 8) zwierzyny znajdującej się w odległości mniejszej niż 200 m od pracujących maszyn rolniczych.

§ 10. 1. Polowanie w nocy może odbywać się na:

- 1) dziki, lisy, borsuki, tchórze, kuny i piżmaki - na polowaniu indywidualnym, przez myśliwego wyposażonego w myśliwską broń palną z zamontowanym optycznym przyrządem, celowniczym oraz w lornetkę,
- 2) słonki - w czasie ciągów,
- 3) dzikie gęsi i dzikie kaczki - na zlotach i przelotach.

2. Za noc uważa się czas po upływie godziny po zachodzie słońca do godziny przed wschodem słońca.

3. Myśliwy polujący w nocy obowiązany jest zachować wyjątkową ostrożność, a w szczególności:

- 1) znać dokładnie teren w rejonie polowania,
- 2) nie strzelać do nie rozpoznanego celu,
- 3) nie strzelać w kierunku osad i dróg publicznych,
- 4) przed strzałem osobiście rozpoznać przez lornetkę cel i teren na linii strzału,
- 5) w razie oddania strzału i niepodniesienia zwierzyny w nocy sprawdzić wyniki strzału przy świetle dziennym.

§ 11. 1. Cudzoziemcy uprawnieni do wykonywania polowania mogą polować wyłącznie w obecności myśliwego będącego przedstawicielem dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego.

2. Przedstawiciel dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego wskazuje zwierzynę przeznaczoną do odstrzału.

§ 12. 1. Wykonywanie polowania na samce zwierzyny płowej podlega ocenie co do zgodności wykonania odstrzału z uzyskanym upoważnieniem lub wskazaniem zwierzyny przewidzianej do odstrzału.

2. Myśliwy, a w przypadku cudzoziemców myśliwy będący przedstawicielem dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego, obowiązany jest przedstawić pozyskane trofeum do oceny prawidłowości wykonania odstrzału. Oceny dokonuje właściwy nadleśniczy przy udziale przedstawiciela dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego oraz przedstawiciela właściwego terytorialnie zarządu wojewódzkiego Polskiego Związku Łowieckiego.

Rozdział 3

Połowanie indywidualne

§ 13. 1. Polowanie indywidualne jest wykonywane w celu pozyskania zwierzyny, której gatunek, liczbę sztuk oraz opis określa upoważnienie do wykonywania polowania indywidualnego, zwane dalej 'upoważnieniem'.

2. Upoważnienie jest drukiem ścisłego zarachowania i jest wydawane w dwóch egzemplarzach, po jednym dla myśliwego oraz dla dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego.

3. Myśliwy, przekazując do punktu skupu tusze zwierzyny pozyskanej na polowaniu indywidualnym, okazuje egzemplarz upoważnienia osobie prowadzącej punkt skupu.

4. Wzór upoważnienia stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 14. 1. Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego prowadzi książkę ewidencji, w której zamieszcza się następujące dane:

- 1) imię i nazwisko myśliwego wykonującego polowanie indywidualne,
- 2) miejsce wykonywania polowania indywidualnego w granicach obwodu łowieckiego,
- 3) datę oraz godzinę rozpoczęcia polowania indywidualnego,
- 4) datę oraz godzinę zakończenia polowania indywidualnego,
- 5) gatunek oraz płeć zwierzyny pozyskanej na polowaniu indywidualnym.

2. Dane, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3, myśliwy potwierdza w książce ewidencji własnoręcznym podpisem przed rozpoczęciem polowania indywidualnego.

3. Dane, o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 5, myśliwy potwierdza w książce ewidencji własnoręcznym podpisem niezwłocznie po zakończeniu polowania indywidualnego.

4. Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego leśnego uzgadnia miejsce wyłożenia książki ewidencji z właściwym nadleśniczym.

5. Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego polnego powiadamia właściwego nadleśniczego o miejscu wyłożenia książki ewidencji.

Rozdział 4

Polowanie zbiorowe

§ 15. 1. Polowanie zbiorowe jest wykonywane z udziałem co najmniej dwóch współdziałających ze sobą myśliwych, zorganizowane przez dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego i prowadzone przez wyznaczonego przez dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego myśliwego, zwanego "prowadzącym polowanie".

1a. Polowanie zbiorowe może być wykonywane z udziałem zarówno naganki, jak i psów.

2. Polowanie zbiorowe nie może trwać dłużej niż od wschodu do zachodu słońca.

§ 16. 1. Prowadzący polowanie jest odpowiedzialny za jego przeprowadzenie zgodnie z przepisami oraz w warunkach zapewniających bezpieczeństwo uczestnikom i otoczeniu.

2. Prowadzący polowanie przeprowadza je w sposób nie powodujący szkód w uprawach.

3. Prowadzący polowanie może zlecić uczestnikom wykonanie niektórych czynności związanych z polowaniem.

§ 17. Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego powiadamia właściwego nadleśniczego oraz zarząd gminy o terminie polowania na siedem dni przed jego rozpoczęciem.

§ 18. Nie wolno polować indywidualnie w dniu polowania zbiorowego na terenie, na którym ma się ono odbywać.

§ 19. 1. Prowadzący polowanie lub wyznaczony przez niego myśliwy przed rozpoczęciem polowania sporządza listę naganiaczy, dokonuje odprawy naganki, informuje o warunkach polowania, zwłaszcza o obowiązkach i sposobie zachowania się podczas polowania.

2. Osoby przyjęte do naganki należy otoczyć opieką, a w czasie polowania sprawdzać ich obecność.

3. Organizujący polowanie zbiorowe oraz prowadzący to polowanie odpowiedzialni są za zaopatrzenie w wierzchnie okrycie naganiaczy, zapewniające dobrą widoczność naganiaczy przez myśliwych.

§ 20. 1. Prowadzący polowanie sporządza listę myśliwych przed przystąpieniem do odprawy.

2. Polowanie uważa się za rozpoczęte w momencie zakończenia zbiórki i przystąpienia do odprawy myśliwych.

§ 21. 1. Prowadzący polowanie w trakcie odprawy myśliwych powinien:

- 1) poinformować, jaką zwierzynę, w jakiej ilości przewidziano do odstrzału,
- 2) poinformować, komu powierzono apteczkę,
- 3) omówić przewidziane sygnały i obowiązujące zasady bezpieczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem aktualnych warunków terenowych i atmosferycznych, oraz przekazać inne uwagi dotyczące polowania,
- 4) sprawdzić dokumenty uprawniające do udziału w polowaniu.

2. Po odprawie następuje losowanie stanowisk; numeracja stanowisk zaczyna się od lewej flanki.

3. Prowadzący polowanie może nie brać udziału w losowaniu stanowisk.

§ 22. 1. Na polowaniu używa się sygnałów dźwiękowych oznaczających:

- 1) ruszenie naganki,
- 2) zakaz strzału w kierunku naganki,
- 3) koniec pędzenia i obowiązek rozładowania broni.

2. Prowadzący polowanie:

- 1) ustala rodzaj sygnałów oznaczających czynności, o których mowa w ust. 1,
- 2) może zarządzić pominięcie pierwszego i drugiego sygnału jako niecelowych lub mogących wprowadzić w błąd uczestników polowania; naganka rusza wówczas o godzinie określonej przez prowadzącego polowanie, a warunki oddania strzału ustala się na podstawie § 46 pkt 3,
- 3) powinien, w przypadku, o którym mowa w pkt 2, poinformować wszystkich uczestników polowania o tych zmianach i o znaczeniu każdego sygnału,
- 4) jest odpowiedzialny za rozprowadzenie myśliwych na stanowiska,
- 5) powinien każdorazowo, przed rozprowadzeniem myśliwych na stanowiska, podać im miejsce lub kierunek zbiórki po zakończeniu pędzenia.

§ 23. Na polowaniu zbiorowym obowiązują następujące zasady:

- 1) myśliwy zajmuje stanowisko w miejscu wskazanym mu przez rozprowadzającego, przy czym wolno mu wyłącznie przesunąć się nie więcej niż trzy metry w prawo lub w lewo wzdłuż linii myśliwych,
- 2) w czasie zajmowania stanowisk oraz na stanowisku myśliwy powinien zachowywać się cicho i spokojnie,
- 3) po zajęciu stanowiska myśliwy powinien nawiązać łączność wzrokową z myśliwymi na sąsiednich stanowiskach i potwierdzić to widocznym ruchem ręki,
- 4) myśliwy pozostaje na stanowisku, aż do sygnału oznajmiającego koniec pędzenia, z zastrzeżeniem pkt 5,
- 5) w sytuacji wymagającej niesienia w nagłych wypadkach pomocy innym osobom, myśliwy, schodząc ze stanowiska, powinien w miarę możliwości powiadomić o tym swoich sąsiadów oraz rozładować broń, z zastrzeżeniem pkt 6,
- 6) zejście ze stanowiska z bronią załadowaną jest dopuszczalne tylko w razie konieczności udzielenia pomocy osobie zaatakowanej przez zwierzynę.

§ 24. 1. Na polowaniu zbiorowym na zwierzynę grubą prowadzący polowanie może:

- 1) obsadzić myśliwymi stałe miejsca przechodzenia zwierzyny, z uwzględnieniem warunków bezpieczeństwa,
- 2) wyznaczyć myśliwemu stanowisko ruchome z boku lub tyłu pędzenia.

2. W przypadku określonym w ust. 1 pkt 2 myśliwy ma prawo poruszać się wzdłuż wyznaczonego odcinka, z zastrzeżeniem, że nie wolno mu zbliżać się do narożników na odległość mniejszą niż 50 metrów.

§ 25. 1. Myśliwy po zajęciu stanowiska może strzelać do ukazującej się zwierzyny, pod warunkiem, że jego sąsiedzi zajęli już stanowiska.

2. Myśliwy może strzelać do zwierzyny znajdującej się co najwyżej w połowie odległości między stanowiskami.

3. Do zwierzyny znajdującej się bliżej stanowiska sąsiada wolno strzelać dopiero po oddaniu przez niego dwóch nieskutecznych strzałów lub po wyraźnym zasygnalizowaniu przez niego rezygnacji z oddania strzałów lub drugiego strzału.

§ 26. Jeżeli są małe odległości między stanowiskami myśliwych, prowadzący polowanie może zarządzić strzelanie tylko w lewą stronę; ograniczenie to nie dotyczy stojącego na prawej flance.

§ 27. Prowadzący polowanie może zarządzić oddanie pierwszego strzału do określonego gatunku zwierzyny lub zdecydować o wyłączeniu strzału do określonego gatunku zwierzyny.

§ 28. 1. Myśliwy może zabrać ze sobą na stanowisko psa.

2. Wszystkie psy użyte na polowaniu muszą być podczas odprawy pokazane myśliwym biorącym udział w polowaniu.

3. Na polowaniu na zwierzynę grubą i zające:

1) pies powinien być trzymany na otoku,

2) myśliwy może używać psa do dochodzenia postrzałka tylko po zakończeniu pędzenia i za zgodą prowadzącego polowanie.

§ 29. 1. Dochodzenie i dostrzelenie postrzałka spoczywa na myśliwym, który go zranił.

2. Prowadzący polowanie powinien dopilnować obowiązku dochodzenia postrzałka.

3. Prowadzący polowanie, na prośbę myśliwego, powinien udzielić mu pomocy podczas dochodzenia postrzałka zwierzyny grubej.

4. Myśliwy dochodzący postrzałka nie może wymagać przerwania polowania.

§ 30. 1. Myśliwy, który spóźnił się na polowanie, może wziąć w nim udział za zgodą prowadzącego polowanie, nie wcześniej niż po zakończeniu rozpoczętego pędzenia; nie może żądać powtórzenia losowania stanowisk i zajmuje stanowisko według wskazania prowadzącego polowanie.

2. Myśliwy powracający z poszukiwania postrzałka powinien zatrzymać się w bezpiecznym miejscu; może włączyć się do polowania po zakończeniu pędzenia i zgłoszeniu powrotu prowadzącemu polowanie.

3. Uczestnik polowania, który zamierza opuścić polowanie przed jego zakończeniem, może to zrobić w przerwie między pędzeniami i po powiadomieniu prowadzącego polowanie.

4. Do obowiązków prowadzącego polowanie należy poinformowanie wszystkich uczestników o dołączeniu lub wycofaniu się uczestnika polowania.

§ 31. Polowanie na zające odbywa się z uwzględnieniem następujących zasad:

1) myśliwi rozstawieni są na linii i na flankach, a naganka rozstawiona jest równoległe, naprzeciwko linii myśliwych,

2) jeżeli myśliwy lub myśliwi spełniają w danym pędzeniu rolę naganki, obowiązuje ich bezwzględny zakaz strzelania - broń mają mieć rozładowaną.

§ 32. 1. Polowanie zbiorowe uważa się za zakończone z chwilą ogłoszenia zakończenia polowania przez prowadzącego polowanie.

2. Prowadzący polowanie, po zakończeniu polowania, sporządza protokół zawierający:

1) nr obwodu łowieckiego,

2) datę odbycia polowania,

3) wyszczególnienie gatunków zwierzyny przewidzianej do odstrzału,

4) godzinę rozpoczęcia i zakończenia polowania,

5) listę uczestników,

6) wyszczególnienie pozyskanej zwierzyny,

7) sposób zagospodarowania pozyskanej zwierzyny,

8) uwagi dotyczące przebiegu polowania.

3. Prowadzący polowanie przekazuje protokół dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego, w terminie 7 dni po zakończeniu polowania zbiorowego.
4. Dla tusz zwierzyny pozyskanej na polowaniu zbiorowym nieprzeznaczonych na użytek własny myśliwego dzierżawca lub zarządcy obwodu łowieckiego wydaje świadectwo pochodzenia zwierzyny, będące drukiem ścisłego zarachowania.
5. Świadectwo pochodzenia zwierzyny wydaje się w dwóch egzemplarzach, z czego jeden dostarcza się osobie prowadzącej punkt skupu wraz z tuszami pozyskanej zwierzyny.
6. Wzór świadectwa pochodzenia zwierzyny stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 33. 1. Podczas polowania uczestnicy polowania powinni podporządkować się poleceniom prowadzącego polowanie.

2. Jeżeli polecenia wydawane przez prowadzącego polowanie bądź sposób prowadzenia przez niego polowania są sprzeczne z obowiązującymi przepisami lub mogą zagrażać bezpieczeństwu otoczenia, myśliwy może wycofać się z polowania, zawiadamiając o tym prowadzącego polowanie.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, myśliwy zawiadamia dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego w terminie siedmiu dni.

4. Dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego powinien wyjaśnić, czy zostały naruszone zasady wykonywania polowania, i w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości - podjąć działania zmierzające do ich eliminacji.

Rozdział 5

Polowanie z ptakami łowczymi

§ 34. 1. Polowanie przy pomocy ptaków łowczych może odbywać się indywidualnie lub zbiorowo.

2. Dozwolonymi metodami łowów z ptakami łowczymi są:

- 1) łowy indywidualne - z ptakiem łowczym z rękawicy, z ptakiem łowczym z wolnego lotu, lotu towarzyszącego, z czatowni, z konia, z podjazdu,
- 2) łowy zbiorowe - z ruchomą linią sokolników.

3. Podczas łowów zbiorowych, w trakcie wykonywania pracy przez jednego ptaka łowczego, wszystkie pozostałe współuczestniczące w łowach ptaki muszą znajdować się na rękawicach sokolników i w tym momencie nie mogą być użyte do łowów.

§ 35. 1. Podczas łowów sokolnik obowiązany jest mieć przy sobie dokumenty określone w § 5 pkt 1 i 3 oraz zezwolenie na łowienie zwierzyny przy pomocy ptaków łowczych.

2. Sokolnik może wykonywać polowanie przy pomocy ptaka łowczego trwale zaobrączkowanego niezdejmowalną obrączką, której numer wpisany jest do zezwolenia określonego w ust. 1.

Rozdział 6

Przepisy o zachowaniu bezpieczeństwa na polowaniach

§ 36. Myśliwy jest odpowiedzialny za bezpieczne używanie broni i amunicji i zobowiązany jest do przestrzegania następujących zasad:

- 1) używania tylko broni myśliwskiej sprawnej technicznie,
- 2) przystrzeliwania broni co najmniej raz w roku,
- 3) sprawdzania każdorazowo przed załadowaniem broni, czy lufy nie są zatkane,
- 4) trzymania broni zawsze lufami skierowanymi w górę lub w dół: podczas ładowania i rozładowania broni, poruszania się w terenie, w czasie przerw w polowaniu, zajmowania miejsca w pojeździe lub schodzeniu z niego i w innych podobnych okolicznościach - niezależnie od tego, czy broń jest załadowana, czy rozładowana.

§ 37. 1. Przy przechodzeniu, przejeżdżaniu lub przebywaniu w obwodzie łowieckim, w którym myśliwy nie ma upoważnienia do wykonywania polowania, przy korzystaniu z publicznych środków lokomocji oraz w czasie przebywania na terenie miast i osiedli broń myśliwego powinna być rozładowana i znajdować się w futerale.

2. Przy przechodzeniu lub przejeżdżaniu przez tereny zabudowane znajdujące się w obwodzie, w którym myśliwy wykonuje polowanie, broń musi być rozładowana, bez konieczności chowania do futerału.

§ 38. 1. Na polowaniu zbiorowym broń wolno załadować dopiero po zajęciu stanowiska przed pierwszym pędzeniem.

2. Na polowaniu zbiorowym myśliwy może oddać strzał do zwierzyny dopiero po zajęciu stanowisk przez jego sąsiadów.

3. Na polowaniu zbiorowym między pędzeniami myśliwy musi usunąć naboje z komór nabojoych przed zejściem ze stanowiska. Ponowne wprowadzenie nabojów do komór nabojoych może nastąpić dopiero po zajęciu stanowiska w następnym pędzeniu.

3a. Po zakończeniu ostatniego pędzenia, przed zejściem ze stanowiska, myśliwy musi broń rozładować.

4. Prowadzący polowanie powinien wrywkowo sprawdzać w czasie przerw w polowaniu, czy myśliwi usunęli naboje z komór nabojoych, a po jego zakończeniu, czy myśliwi rozładowali broń.

5. Używanie optycznych przyrządów celowniczych na polowaniu zbiorowym możliwe jest wyłącznie za zgodą prowadzącego polowanie.

§ 39. 1. Podczas przechodzenia przez przeszkody terenowe, a w szczególności rowy, kładki, płoty, albo poruszania się pojazdem, wchodzenia i schodzenia z ambony oraz podczas przerw w polowaniu myśliwy powinien usunąć naboje z komór nabojoych broni.

2. W czasie poruszania się w terenie nierównym, zakrzewionym, grząskim, śliskim, w głębokim śniegu, w momencie karcenia psa lub odbierania od niego aportu, troczenia ptactwa broń musi być zabezpieczona.

3. Odłożona w czasie przerw w polowaniu broń musi być rozładowana, znajdować się w pobliżu i w polu widzenia myśliwego oraz powinna być zabezpieczona przed upadkiem.

§ 40. Zabrania się celowania i strzelania do zwierzyny, jeżeli za nią lub przed nią znajdują się myśliwi lub inne osoby albo zwierzęta gospodarskie, budynki lub pojazdy, a odległość nie gwarantuje bezpieczeństwa strzału.

§ 41. 1. Celowanie do zwierzyny i oddanie strzału jest dopuszczalne dopiero po osobistym dokładnym rozpoznaniu zwierzyny oraz w warunkach gwarantujących skuteczność strzału i bezpieczeństwo otoczenia.

2. Myśliwy może oddać strzał do zwierzyny znajdującej się w odległości nie większej niż:

- 1) 40 m - w razie strzału śrutem lub kulą z broni o lufach gładkich,
- 2) 100 m - w razie strzału kulą z broni o lufach gwintowanych, przy wykorzystaniu otwartych przyrządów celowniczych,
- 3) 200 m - w razie strzału kulą z broni o lufach gwintowanych, przy wykorzystaniu optycznych przyrządów celowniczych.

§ 42. 1. Na polowaniu zbiorowym zabronione jest używanie przyspiesznika.

2. Na polowaniu indywidualnym naciąganie przyspiesznika może nastąpić dopiero po dokładnym rozpoznaniu zwierzyny i złożeniu się do strzału; jeżeli strzał nie nastąpił, broń należy zabezpieczyć przed możliwością oddania strzału, a następnie zwolnić przyspiesznik.

§ 43. 1. Myśliwy nie może wykonywać polowania w stanie wskazującym na spożycie alkoholu lub innych środków odurzających.

2. Na polowaniu zbiorowym prowadzący polowanie nie dopuszcza lub wyklucza z polowania osoby nie przestrzegającej zasad określonych w ust. 1.

§ 44. Myśliwy powinien zachować szczególną ostrożność w posługiwaniu się bronią:

- 1) w terenie o ograniczonej widoczności bądź w warunkach zmniejszających widoczność,
- 2) przy nasilonych pracach w polu, pracach pielęgnacyjnych i eksploatacyjnych w lesie, przy zbiorze runa leśnego,
- 3) w sytuacji, gdy towarzyszy mu osoba nie posiadająca uprawnień do wykonywania polowania, jest obowiązany pouczyć ją o sposobie zachowania się na polowaniu.

§ 45. Myśliwy nie może oddać broni, nawet do chwilowego potrzymania, osobie nie mającej upoważnienia do wykonywania polowania.

§ 46. Na polowaniu zbiorowym:

- 1) nie wolno strzelać wzdłuż linii myśliwych; za strzał wzdłuż linii myśliwych, zwany "strzałem po linii", uważa się strzał, przy którym pocisk kulowy lub skrajne śrutki wiązki przechodzą lub w przedłużeniu przeszłyby w odległości mniejszej niż 10 m od stanowiska sąsiada,
- 2) nie wolno strzelać ze stanowiska na linii myśliwych w kierunku stanowisk na flankach i ze stanowisk na flankach w kierunku linii myśliwych, jeżeli odległość między tymi stanowiskami lub ukształtowanie terenu nie zapewnia bezpieczeństwa,
- 3) nie wolno strzelać do poruszającej się po ziemi zwierzyny w kierunku naganki, jeżeli naganka zbliżyła się do linii myśliwych na odległość mniejszą niż 150 m w terenie otwartym, a na odległość mniejszą niż 100 m - w terenie leśnym, z zastrzeżeniem pkt 4,
- 4) wolno strzelać do ptactwa w locie w kierunku naganki lub w kierunku innych myśliwych, jeżeli strzał oddaje się w górę pod kątem nie mniejszym niż 60°, a na linii strzału nie ma gałęzi lub innych przeszkód,
- 5) nie wolno zajmować stanowisk w rowach, wykopach i zagłębieniach terenu,
- 6) po zajęciu stanowiska myśliwy powinien przyjąć pozycję stojącą lub siedzącą,
- 7) oddanie strzału następuje z pozycji stojącej,
- 8) strzał kulą do zwierzyny jest dopuszczalny na odległość nie większą niż 100 m, z zastrzeżeniem pkt 9 i 10,
- 9) strzał kulą do zwierzyny w kierunku naganki jest dopuszczalny, z zachowaniem szczególnej ostrożności, na odległość nie większą niż 40 m, z zastrzeżeniem pkt 10,
- 10) oddawanie strzału do zwierzyny płowej w kierunku naganki może nastąpić tylko za zgodą prowadzącego polowanie, w warunkach gwarantujących bezpieczeństwo,
- 11) oddawanie strzału między poszczególnymi pędzeniami jest dopuszczalne za zgodą prowadzącego polowanie tylko do zwierzyny postrzelonej lub chorej.

§ 47. Podczas polowania z łodzi tylko jeden myśliwy może strzelać do zwierzyny, oddając strzał w bok lub w kierunku przeciwnym niż osoby znajdujące się na łodzi.

§ 48. Jeżeli w polowaniu na dziki nagankę stanowią jeden lub dwóch myśliwych podkładających psy, prowadzący polowanie może zezwolić jednemu lub obu na strzelanie podczas pędzenia, w warunkach zapewniających bezpieczeństwo.

§ 49. 1. W razie nieszczęśliwego wypadku na polowaniu zbiorowym, prowadzący polowanie powinien przerwać polowanie w celu natychmiastowego zorganizowania pomocy poszkodowanemu, a następnie:

- 1) udzielić pierwszej pomocy poszkodowanemu,
- 2) zabezpieczyć miejsce i ślady wypadku,
- 3) zorganizować transport poszkodowanego do lekarza lub wezwać lekarza,
- 4) w miarę możliwości odtworzyć okoliczności, w których zdarzył się wypadek, ustalić jego świadków i sporządzić odręczny szkic sytuacyjny,
- 5) sporządzić protokół.

2. Jeżeli nieszczęśliwy wypadek powstał w związku z użyciem broni, prowadzący polowanie powinien ponadto:

- 1) odebrać i zabezpieczyć broń sprawcy i poszkodowanego,
- 2) bezzwłocznie powiadomić o wypadku najbliższą jednostkę Policji,

- 3) ustalić numery stanowisk, jakie w momencie zaistnienia wypadku zajmowali myśliwi, i zabezpieczyć kartki z numerami stanowisk.
3. Protokół sporządza się w trzech egzemplarzach, podpisanych przez prowadzącego polowanie oraz świadków wypadku.
4. Protokoły przekazuje się dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego, a w przypadku, o którym mowa w ust. 2 - również Policji.

Rozdział 7

Znakowanie

§ 50. 1. Znakowanie odbywa się za pomocą znaku podlegającego ścisłemu zarachowaniu.

2. Znak składa się z dwóch części, z których jedna jest zakładana w nacięcie wykonane pomiędzy kością skokową a ścięgnem Achillesa na tylnej kończynie, natomiast druga jest dołączana do narogów pozyskanej zwierzyny.

3. Konstrukcja znaku powinna uniemożliwić jego ponowne użycie.

4. Wzór oraz opis znaku stanowi załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 50.a 1. Osoba prowadząca punkt skupu, do którego została dostarczona tusza zwierzyny pozyskanej na polowaniu indywidualnym, odnotowuje w upoważnieniu fakt przyjęcia tuszy.

2. Osoba prowadząca punkt skupu, do którego została dostarczona tusza pozyskanej zwierzyny, wydaje dokument stwierdzający przyjęcie tuszy, podlegający ścisłemu zarachowaniu.

3. Wzór dokumentu, o którym mowa w ust. 2, stanowi załącznik nr 4 do rozporządzenia.

4. Dokument, o którym mowa w ust. 2, wystawia się w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z czego jeden egzemplarz:

- 1) otrzymuje myśliwy, a jeżeli zwierzyna została pozyskana na polowaniu zbiorowym - osoba dostarczająca tusze do punktu skupu,
- 2) zatrzymuje osoba prowadząca punkt skupu,
- 3) podlega zbyciu, wraz z tuszą zwierzyny, dla której wydano ten dokument,

§ 50.b 1. Osoba prowadząca punkt skupu odmawia przyjęcia tuszy zwierzyny, jeżeli wraz z tuszą nie zostało okazane upoważnienie lub dostarczone świadectwo pochodzenia zwierzyny.

Rozdział 8

Przepis końcowy

§ 54. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia z tym, że § 8 pkt 5 i 6 wchodzi w życie po upływie trzech lat od dnia ogłoszenia.

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK NR 1 Wzór upoważnienia do wykonywania polowania indywidualnego

ZAŁĄCZNIK NR 2 Wzór świadectwa pochodzenia zwierzyny (pominięty)

ZAŁĄCZNIK NR 3 Wzór oraz opis znaku służącego do znakowania tusz zwierzyny grubej (pominięty)

ZAŁĄCZNIK NR 4 Wzór dokumentu stwierdzającego przyjęcie tuszy do punktu skupu (pominięty)

Minister Ochrony Środowiska